

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

68. An Archiepiscopus ante pallium receptum possit delegare aliis
Episcopis, ut consecrent Episcopum sibi suffraganeum? Et docetur, quod
Capitulum sede vacante committere potest alteri Episcopo, ut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

affero, quod si Ordines facti debeant die Dominica celebrari, licet requiratur continuatio Ieiunij Sabbathi cum die Dominica, vt habetur *cap. quod à Patri- bus, dist. 73.* & dicemus infra; non tamen requiritur hoc in consecratione Episcopi die Dominica facienda, sed sat est illa die esse ieiunos consecrantem, & consecratum. Ratio, quia Ordines facti conferendi sunt de iure in die Sabbathi existentibus ordinantem, & Ordinandis ieiunis: vnde quando debent in die Dominica celebrari, vt consecratur quasi diei Sabbathi continuatio, debet continuari omnino Ieiunium diei Sabbathi in die Dominica: ac cum iure statutum sit, vt Episcopi consecratio fiat die Dominica, sat est illa die ieiunium seruari. Ita Sanchez. Et hæc docet Azor. in *praxi cap. 4. num. 10.* Campanil. *rubr. 6. cap. 8. num. 1.* Vgolinus de *potestate Episcopi, cap. 2. num. 4.* Sanchez in *opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. num. 14. & 15.* quibus omnibus adde Leandrum de *Sacram. tom. 2. tractat. 6. dispur. 11.* Marchinum *tract. 1. part. 2. cap. 15. & part. 7. cap. 6. num. 9.* cum Laymanno de *Sacram. Ordinis, cap. 8. num. 5.* quidquid in contrarium sentiat Suarez de *ensur. dispur. 41. sect. 1. num. 4.* his verbis: [Est autem die aduertendum, Episcopatum non numerari in his iuribus, inter Ordines sacros: & ideo non incurri hanc suspensionem, etiam si quis die Sabbathi, & Dominica, continuato ieiunio, ordinaretur Sacerdos, & consecraretur Episcopus, vt notarunt.] Ioannes Andreas in *dicto cap. Quod à Patribus, & Abbas in dicto cap. Litteras.* sic ille. Sed tunc deserat contrariæ sententiæ adherere, videlicet posse, non continuato Ieiunio, si quis in die Sabbathi suscipit Sacerdotium, suscipere die Dominica immediata Episcopatum.

RESOL. LXVII.

An expediat Eminentissimos Cardinales in Episcopos consecrare? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 67.

§. 1. **A**D hoc dubium sic respondet Pater Gerunda de *Episcop. tom. 2. lib. 7. dist. 12. cap. 2. n. 3.* [Plerumque non expedit Eminentissimos Cardinales Episcopatibus insigniri, Ciuitatum præsertim non insignium: ad Principes tamen, ac Metropolitanos è re Christiana, et quæ Ecclesiæ bonos reos esse illos promoueri. Probatur prima pars conclusionis ex capite bonæ memoriæ superius allegato, in primo de postulat. Vbi cum Cardinalis sanctæ Præxedis in Archiepiscopum Rauennaten. postulatus, ab Innocentio III. meritò denegatus sit. Considerauimus verò (inquit Sanctissimus) quod eiusdem Cardinalis præsentia utilis sit non solum Romanæ, sed etiam Ecclesiæ generali, tam apud Apostolicam Sedem, quam apud Ecclesiam Rauennaten. Vnde non immeritò præferentes speciali vtilitati communem, & minori maiorem, prædictum Card. postulationi vestræ, non duximus concedendum. Vbi pondero vtilem sanè futurum fuisse Cardin. illum Ecclesiæ Rauennati; magis vtile Ecclesiæ Catholicæ per assistentiam Papæ ad vniuersales Reipublicæ Christianæ causas. Deinde perpendo, si vtilitati Ecclesiæ Rauennati meritò profertur maior vniuersalis Ecclesiæ, quantò potiori, nomine priuata cuiuscumque Cardinalis vtilitati proferenda est ea, quæ ex illius speratur præsentia Romæ: quippe qui talis sapientiæ, consilij, prudentiæ, ac virtutis meritò à nobis supponitur esse, qualis ad tantum optatur, ac per sacros Canones destinatur munus. Huc etiam spectat Decretum Tridentinum *sess. 24. cap. 1.* sic asserens, Cardinales Sanctissimus

Dominus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit assumet, vt nimirum omnibus totius Orbis præsit Ecclesiis, quibus ex officio consulere tenentur. Quamobrem omni conatu, animique affectu orandus est Deus, vt semper Cardinales, ea, quæ par est eminentia doctrinæ, prudentiæ ac virtutis eligantur: & ne tales electi defectu redituum Ecclesiasticorum à tanto munere, vniuersali quidem Ecclesiæ in primis vili, ad peculiare Ecclesias abducantur, minusque vtiliter, & maximo cum Reipublicæ Christianæ detrimento alligentur.

2. Sed vt verum fatear, hanc Gerundæ opinionem videntur Pontifices non approbare: nam hodie in ciuitatibus non ita magnis profunt pro Episcopis Eminentissimi Cardinales scientia, & experientia insignis.

RESOL. LXVIII.

An Archiepiscopus ante pallium receptum possit delegare alio Episcopo, vt consecret Episcopum sibi suffraganeum?

Et docetur, quod Capitulum Sede vacante committere potest alieri Episcopo, vt Clericum propria Ecclesia, vel Diocesis Sacris initiatum Ordinibus consecret.

Et notatur, quod non potest Archiepiscopus vel Patriarcha ante pallij receptionem portare ante se Crucem, nec potest se nominare Archiepiscopum, vel Patriarcham.

Etiamque aduertitur, quod potest sine pallio in aliena Diocesi de licentia Episcopi illius Diocesis Ordines conferre.

Et aliud curiosum dubium asseritur, videlicet, quidam est Confirmatus, & Consecratus Archiepiscopus, post à Papa pallium, quando ne incipiant tres menses absentia, quam potest facere, &c. Ex part. 12. tract. 1. Refol. 68.

§. 1. **N**Egati aliqui. Primò, quia ille videtur facere, cuius nomine fit, *cap. mulieres, de sterent. excomm. cap. qui per actum, de regulis iuris in 6.* Secundò, quia *cap. quoniam, dist. 100.* dicitur differtur consecrationem Episcoporum, & quòd Archiepiscopus non petat pallium: ac si posset delegare alio non differretur.

2. At dicendum posse, dum non est in mora petendi pallium, scilicet modò petat intra tres menses, intra quos tenetur, petere, & sic dicitur *cap. quoniam, intelligitur quando est in mora petendi pallium: Regula autem iuris citata, quando alter qui facit, per se non potest facere: at Episcopi quibus delegatur consecratio, habent per se consecrandi potestatem, & tantum eis delegatur iurisdictione. Probatur, quia tantum prohibetur exercere ea, quæ sunt Ordinis, & cogere Concilium, vt patet ex dictis: at hæc delegatio est actus iurisdictionis: ergo. Secundò, quia *cap. suffraganeis, de elect.* expressè dicitur, quòd Archiepiscopus confirmatus, licet non receperit pallium, potest facere consecrati suum Suffraganeum.*

3. Nec valet, quòd quidam dixerunt, hanc non fuisse decretalem, sed quandam prouisionem fundatam super quadam æquitate, non Papæ, sed cuiusdam Ioannis Galensis; sed hoc, inquit Panormitanus *dicto cap. suffraganeis, numero 1.* non potest modò dici, postquam hæc decretalis fuit posita in tertia, quarta, & quinta compilatione, quia hæc fuerunt

fuerunt Papæ, & Papa mandat iuxta has decretales providendum esse in iudicio, & extra; & maximè hodie, quando in nouis Decretalibus Gregorij XIII. est posita, sic tenent Panormitanus dicto cap. *Suffraganeis, num. 1.* & ibi Innocentius & Gloss. ibi, *versic. Pallium*, & ibi communis teste Panormitano. Idem Gloss. *1. de translat. Prælat. & cap. quoniam, dist. 100.* Turrecrem. *cap. Episcopo, num. 6. dist. 100.* Et post omnes Sanchez in *Opuscul. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 16. num. 13. & 14.*

4. Sed non deferam hinc adnotare, ex Neotericis præter Sanchez hanc sententiam docere Boët. *tom. 2. cap. 29. q. 7.* & nouissimè Patrem Andream Gerund. *tom. 2. lib. 7. disp. 8. cap. vnic. num. 2.* vbi latè probat posse Archiepiscopum nondum suscepto pallio, ea quæ sunt Ordinis alij committere Præfati, quod etiam concedit Episcopo electo, & confirmato, & acriter inuehitur aduersus contrarium opinantes. Primò, quia Præfati electus, & confirmatus, non autem consecratus alteri consecrato Præfati munera committens Ordinis propriam tantùm exercet Iurisdictionem, proprios nempe subditos alteri Episcopo quoad illa munera submittendo, circa quos alter Antistes sua potestate in consecratione habita, vtatur, & prænotat Abbas *cit. num. 3.*

5. Confirmatur, quia Sede vacante Capitulum committere potest alteri Episcopo, vt Clericum propriè Ecclesiæ, vel Diocesis factis initiandum Ordinis consecrari; *ex cap. cum nullus, de tempore Ordinandorum in 6.* seruata tamen forma præscripta à Tridentino *sess. 8. cap. 10. de reformat.* cum omnibus exploratum sit Capitulo facultatem non esse illum eundem Clericum ordinandi, quippe quod Episcopo defuncto in his quæ sunt Iurisdictionis tantùm succedit *ex cap. cum olim, de maior. & obediens.* Sic pariter potest Capitulum Sede vacante, alium inuitare Præfatum ad exercenda Pontificalia *per cap. Pontifices 74. quest. 1.* & ex allato textu deducit Compottellanus, posse Metropolitanam Sede vacante, eius Capitulum demandare consecrationem suffraganeo, cum hic fit actus solius Iurisdictionis. Et hæc Gerunda.

6. Dicendum est igitur cum Abbate *in cap. Suffraganeis, de elect. numero 6. in cap. cum ex illo, de translat. Episcop. numero 10.* Possit ea committere; unde quamvis non possit Clericos suos ad sacros Ordines promouere, potest tamen alteri Episcopo committere, vt eis sacros Ordines conferat. Similiter tamen Archiepiscopus nondum consecratus suum suffraganeum Episcopum consecrare non potest: potest tamen alijs Episcopis facultatem concedere; vt cum consecrent, vt colligitur *ex cap. Suffraganeis, de elect.* Pari ratione nequit Christina consecrare, pueros baptizare, absolutos confirmare; templa, vasa, & Altaria consecrare; & tamen potest Episcopo consecrato facultatem dare, vt hæc in sua Diocesi faciat; nam ipse non dat alijs Episcopis cum hæc committit potestatem Ordinis; quam reuera non habet, sed solum tribuit facultatem, vt alij Episcopi in ijs qui sunt ipsius potestati subiecti ea quæ sunt Ordinis, exequantur; ac ideo solum alijs Episcopis Clericis, vel Laicos, vel Ecclesiasticas subicit.

7. Nec obstat *cap. pro suo de regul. iur. in 6.* Quod nostro nomine non licet, nec alieno licebit, & qui per alium facit, per se ipsum facere videtur *in cap. qui per alium, de regul. iur. in 6. & cap. mulieres, de sentent. excommunicat.* Respondeo hæc in prædicti locum non habere: quia cum Episcopus electus, & confirmatus, qui nondum est consecratus, committit Episcopo consecrato, vt sua ditio-

Tom. I V.

nis hominibus ordines conferat, nequaquam illi dat potestatem Ordinis, ac proinde alius Episcopus ad Ordines non promouet Clericos potestate Ordinis accepta ab Episcopo, qui consecratus non est, sed ea quam ipse per suam consecrationem adeptus est, solum igitur habet liberam facultatem consecrandi Clericos alienos, quos antea sacrate iure non poterat. Nam pari ratione Collegium Canonicorum suo viduatum Antistite, potest alteri Episcopo committere, vt Clericos consecret, *cap. cum nullus, de tempor. ordinand. in 6.* & tamen certis iuris est, non posse Collegium Clericos ordinare, solum enim gerit vices Episcopi in quibusdam, quæ sunt Iurisdictionis. Gloss. & Doctores, *in cap. cum olim, de maior. & obediens. & in cap. 1. eodem titulo in 6.* potest idem Collegium Sede Episcopali vacua, alieno Episcopo facultatem dare, qua in Diocesi munera quædam Pontificia obeat, *cap. Pontifices 8. quest. 1.*

8. Notandum est verò hic obiter, quod non potest Archiepiscopus, vel Patriarcha ante pallij receptionem portare ante se Crucem, quia est insignie dignitatis Archiepiscopalis, vel Patriarchalis, quam non plenè habet, nec nomen, vt mox dicemus. Sic Pontificale Romanum supra Turrecremat. *cap. Episcopus, dist. 100. numero 7.* Nec potest se nominare Archiepiscopum, vel Patriarcham; nec habet plenitudinem Pontificalis officij, *cap. nisi, de auctoritat. & vsu Pallij,* & in Concilio Lateranense sub Innocentio III. *capite 5.* Unde non potest exercere Pontificalia, & ordinare Clericos, consecrare Christina, Episcopos consecrare, dedicare Basilicas, conuocare ad Concilium, vt expressè habetur *cap. quod sicut, de elect.* & in Pontificali supra.

9. Nota quod, vt refert Innocentius *cap. sicut, de elect. numero 13.* aliqui dicunt, quod potest sine pallio in aliena Diocesi de licentia Episcopi illius Diocesis Ordines conferre: sed oppositum tenet ibi Innocentius, & meritò, quia textus generaliter loquuntur. Et tandem ponam hinc pulchrum dubium resolutum à Sanchez *ubi supra, num. 15.* vbi sic ait: Concilium Tridentinum *sessio 23. capite 1. de reformat.* præcipit Episcopis, ne à sua Diocesi absint ultra tres menses, sine causa iusta, &c. Quidam est confirmatus, & consecratus Archiepiscopus perit à Papa pallium, quando incipiunt hi tres menses absentia quam potest facere? Credo quod à die receptionis pallij, quando non est in mora petendi instanter ipsum. Probat, quia (vt dixi dub. præced.) tres menses, intra quos Episcopus tenetur consecrari, procedunt à die confirmationis, quia antea non poterat consecrari. Ergo eadem ratione hi tres menses debent incipere à die receptionis pallij, quia ante receptionem pallij commodè nequit ad Ecclesiam suam venire: tum quia non potest antea Archiepiscopus nuncupari, nec gestare ante se Crucem, nec ordinare, nec confirmare, quod est magna sui officij pars: tum quia ignorat quem Prælatum Summus Pontifex destinabit, qui det illi pallium, & non sine magnis expensis, & laboribus tot itinera fierent. Ita Sanchez.

RESOL. LXIX.

An si Episcopus Consecrator prius adhiberet vntionem
Christianicam, & postea iraditionem libri, Consecra-
tio Episcopalis esset valida, vel saltem illicita?
Idem est de inuersione in alijs Ordinibus sacris.

H h 3 Et